

Lukioon valmistavan
koulutuksen opetussuunnitelma
Oulun aikuislukiossa

Lukioon valmistava koulutus

Opetussuunnitelma

Sisällys

1	Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen tehtävä	4
2	Koulutuksen järjestämisen lähtökohdat ja opintojen rakenne	5
2.1.	Opintojen rakenne	5
2.2.	Perusopetuksen opintojen suorittaminen.....	5
2.3.	Lukiokoulutuksen opintojen suorittaminen	5
3	Opetussuunnitelma.....	6
4	Opetuksen toteuttaminen.....	7
4.1.	Arvoperusta	7
4.2.	Oppimiskäsitys.....	8
4.3.	Toimintakulttuuri	8
4.4.	Opiskeluympäristö ja työtavat.....	8
5	Opiskelun ohjaus ja tuki.....	10
5.1.	Ohjauksen järjestäminen	10
5.2.	Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.....	10
5.3.	Opiskelijahuolto	11
5.4.	Opiskelun tuki	11
5.5.	Kodin ja oppilaitoksen yhteistyö.....	11
6	Oppimistavoitteet ja opetuksen keskeiset sisällöt	12
6.1.	Opetuksen yleiset tavoitteet.....	12
6.2.	Kielenopetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt	12
6.2.1.	Äidinkieli ja kirjallisuus (suomi toisena kielenä ja kirjallisuus).....	12
6.2.2.	Muut kielet.....	20
6.2.3.	Matemaattiset ja luonnontieteelliset opinnot.....	28
6.2.4.	Yhteiskuntatietous ja kulttuurintuntemus.....	30
6.2.5.	Opinto-ohjaus.....	32
6.2.6.	Valinnaiset opinnot.....	35

7	Arviointi.....	37
7.1.	Arvioinnin tavoitteet	37
7.2.	Kurssisuorituksen arviointi	37
7.3.	Aineryhmän/oppiaineen suorituksen arviointi	37
7.4.	Perusopetuksen opintojen suorittaminen lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen aikana	38
7.5.	Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen suorittaminen.....	38
7.6.	Todistukset ja niihin merkittävät tiedot	38

1 Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen tehtävä

Maahanmuuttajille ja vieraskielisille järjestettävän lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen tavoitteena on antaa opiskelijalle kielelliset ja muut tarvittavat valmiudet lukiokoulutukseen siirtymistä varten. Koulutuksella tuetaan opiskelijoiden edellytyksiä elinikäiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen elämänsä aikana. Tällä tavoin koulutuksen kautta edistetään yhteiskunnallista yhdenvertaisuutta sekä parannetaan maahanmuuttajien ja vieraskielisten mahdollisuuksia suorittaa lukiokoulutus.

Oulun aikuislukiossa lukioon valmistavaa koulutusta tarjotaan sekä nuorille että aikuisille maahanmuuttajille ja vieraskielisille. Oulun aikuislukion lukioon valmistavan koulutuksen opetussuunnitelma on laadittu Opetushallituksen antamien perusteiden mukaisesti.

2 Koulutuksen järjestämisen lähtökohdat ja opintojen rakenne

2.1. Opintojen rakenne

Lukiokoulutukseen valmistava koulutus on laajuudeltaan vähintään 25 kurssia. Maahanmuuttajille ja vieraskielisille järjestettävän lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen tuntijako on seuraava:

Oppiaine ja aineryhmä	Pakolliset kurssit
Äidinkieli ja kirjallisuus *	10
Muut kielet	3
Matemaattiset ja luonnontieteelliset opinnot **	2
Yhteiskuntatietous ja kulttuurintuntemus ***	2
Opinto-ohjaus	2
Valinnaiset opinnot	6
Yhteensä	25

* Äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaine opetetaan suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän mukaan.

** Matematiikka, fysiikka, kemia, biologia, maantiede

*** Historia ja yhteiskuntaoppi

Kurssien suoritusjärjestys on vapaa. Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen aikana on mahdollisuus suorittaa perusopetuksen opintoja tai lukiokoulutuksen kursseja opiskelijan henkilökohtaisessa opiskelusuunnitelman mukaisesti. Nämä opinnot voivat sisältyä valinnaisiin opintoihin tai ne voidaan suorittaa lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen vähimmäiskurssimäärän lisäksi. Lukiokoulutukseen valmistava koulutus on päätoimista, kun sen laajuus on vähintään 25 kurssia.

2.2. Perusopetuksen opintojen suorittaminen

Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen aikana opiskelija voi suorittaa perusopetuksen opintoja. Perusopetuksen opinnot voivat olla lukioon valmistavan koulutuksen valinnaisia kursseja tai oppimäärän lisänä olevia kursseja. Lukioon valmistavan koulutuksen opiskelija voi korottaa perusopetuksen oppimäärän arvosanoja. Korotetuista arvosanoista annetaan todistus.

2.3. Lukiokoulutuksen opintojen suorittaminen

Lukioon valmistavan koulutuksen opiskelija voi suorittaa lukiokoulutuksen opintoja oman opiskelusuunnitelman mukaisesti. Suoritetuista lukio-opinnoista annetaan todistus.

3 Opetussuunnitelma

Lähtökohdan opetussuunnitelman laatimiselle muodostavat lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opetussuunnitelman perusteiden lisäksi valtioneuvoston asetuksessa (955/2002, muutos 51/2014) määritellyt yleiset ja lukiokoulutukseen valmistavaa koulutusta koskevat valtakunnalliset tavoitteet sekä kaikki mitä lukiolaissa sekä lukioasetuksessa säädetään.

4 Opetuksen toteuttaminen

4.1. Arvoperusta

Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen arvoperusta noudattaa suomalaisen koulutusjärjestelmän arvoperustaa. Suomi turvaa perustuslain nojalla maahanmuuttajien tasa-arvoiset ja yhdenvertaiset oikeudet. Koulutuksen järjestämisen näkökulmasta tasa-arvo tarkoittaa alueellista ja sukupuolten tasa-arvoa sekä opiskelijan taloudellisesta asemasta tai muista henkilökohtaisista ominaisuuksista riippumatonta tasa-arvoa. Yhdenvertaisuuslain mukaan ketään ei saa syrjiä iän, etnisen tai kansallisen alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden, sukupuolisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Yhdenvertaisuuslaki edellyttää viranomaiselta yhdenvertaisuuden aktiivista edistämistä. Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen yleisenä arvolähtökohtana on elämän ja ihmisoikeuksien kunnioitus. Sivistysihanteena on pyrkimys hyvyyteen, totuuteen ja kauneuteen. Koulutus edistää yhteiskunnallista oikeudenmukaisuutta, luo edellytyksiä avoimelle demokratialle ja hyvinvoinnille sekä ehkäisee syrjäytymistä. Lisäksi lukiokoulutukseen valmistava koulutus harjaannuttaa nuoria ja aikuisia maahanmuuttajia kestävään elämäntapaan ja arjen taitoihin. Lukiokoulutukseen valmistava koulutus ohjaa tunnistamaan eri kulttuureja yhdistäviä hyvän elämän arvoja ja periaatteita. Opiskelu tukee maahanmuuttajien omia kulttuuriperinteitä sekä auttaa arvioimaan ja uudistamaan niitä, jos ne ovat ristiriidassa Suomessa vallitsevien lakien kanssa. Opiskelu vahvistaa opiskelijan taitoja toimia kulttuurisesti monimuotoisessa yhteiskunnassa sekä kartuttaa opiskelijan kulttuurienvälistä toimintakykyä. Koulutus kannustaa vuorovaikutukseen eri kulttuuriryhmien välille ja kantaväestön kanssa. Lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa edistetään hyviä etnisiä suhteita. Syrjintää, rasismia, väkivaltaa tai kiusaamista ei sallita missään muodossa eikä keneltäkään. Opiskelijaa rohkaistaan arvioimaan julkilausuttujen arvojen ja todellisuuden mahdollisia ristiriitoja sekä pohtimaan kriittisesti suomalaisen yhteiskunnan mahdollisuuksia ja epäkohtia. Opiskelussa arvoja ja periaatteita kielennetään mahdollisuuksien mukaan. Tavoitteena on arvojen toteutuminen koulutuksen

4.2. Oppimiskäsitys

Oppiminen on prosessi, jossa opiskelija rakentaa tietoa aikaisemman tietoperustan pohjalle aktiivisesti ja tavoitteellisesti. Uusi tieto suhteutetaan tietoperustaan ja samalla tietoperustaa muovataan uudelleen. Tiedon rakentaminen on valintaa, vertailemista, jäsentämistä ja järjestämistä sekä tulkitsemista, arvioimista ja soveltamista uusissa tilanteissa. Lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa korostuu oppiminen sosiaalisessa vuorovaikutuksessa opettajan ja muiden opiskelijoiden kanssa. Oppimisessa kielen merkitys on keskeinen. Sen avulla rakennetaan ja muovataan tietoperustaa. Kieli ei ole vain oppimisen väline, vaan kielellä luodaan merkityksiä ja todellisuutta koskevaa tietoa. Lukio-opiskelu edellyttää opiskelijalta tiedonalojen kielten hallintaa. Opiskelija oppii eri tiedonalojen kieltä, kielenkäytössä vaadittavia tekstitaitoja ja tapoja. Monilukutaito eli taito ymmärtää, tulkita ja tuottaa erilaisia tekstejä on lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa olennainen ja kaikissa opinnoissa välttämätön tavoite. Monilukutaito perustuu laajaan tekstikäsitteeseen, jolloin teksteillä ei tarkoiteta ainoastaan kirjoitettuja tekstejä, vaan myös esimerkiksi puhuttuja ja kuvallisia tekstejä.

4.3. Toimintakulttuuri

Oulun aikuislukio on opiskelijalähtöinen oppiva organisaatio. Jatkuvan kehittämisen ja päätöksenteon perustana ovat avoimuus, monenkeskisyys ja kyky reagoida nopeasti uusiin koulutustarpeisiin. Opiskelija voi opinnoissaan hyödyntää sekä elämän- että ammatillista kokemustaan ja saada valmiuksia toimia kansalaisyhteiskunnan vastuullisena jäsenenä. Koulun toiminnan mahdollistaa henkilökunnan jatkuva ja monipuolinen koulutus. Kaikki koulussa toimivat ryhmät (opiskelijat ja henkilökunta) ovat tietoisia koulun päätöksenteosta, ja heillä on sekä yhdessä että yksittäisinä henkilöinä mahdollisuus vaikuttaa siihen. Oppiva organisaatio arvioi jatkuvasti toimintaansa, ja sen päätöksenteko perustuu edellä mainittuihin periaatteisiin.

4.4. Opiskeluympäristö ja työtavat

Lukiokoulutukseen valmistava koulutus niveltyy osaksi lukion toimintaa ja siellä vallitsevaa toimintakulttuuria, mutta myös vaikuttaa lukion toimintakulttuurin ja käytänteiden kehittämiseen. Opiskelijat harjaantuvat valmistavan koulutuksen aikana lukion työtapoihin. Tavoitteena on, että opiskelijat pystyvät jäsentämään opiskeluaan, luomaan strategioita opiskelulle kurssimuotoisessa lukiossa sekä harjaantuvat oppimaan oppimisen taidoissaan. Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen aikana

opiskellaan erityisesti yleisluontoisia taitoja. Näitä ovat muun muassa itsenäinen työskentely, tiimityöskentely, tieto- ja viestintätekniset taidot, tiedonhakataidot, kriittinen lukutaito ja etenkin oppimaan oppimisen taito. Opiskelijaa kannustetaan itse- ja vertaisarviointiin. Oppiminen on sidoksissa opiskelijan aiempiin tietoihin ja oppimisstrategioihin ja on siten jokaisella yksilöllistä.

Oulun aikuislukion lukioon valmistavassa koulutuksessa käytetään monipuolisia opiskeluympäristöjä, opetusmenetelmiä ja väyliä. Eri oppiaineiden tekstikäytänteet ja oppiaineissa vaadittavat taitotaidot ovat olennainen osa opiskelua lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa, koska kaikki opiskelijat ovat suomea opettelevia. Tämä edellyttää kielitietoisia työtapoja kaikissa oppiaineissa. Erilaisten tekstien lukemisen, ymmärtämisen, tulkitsemisen ja tuottamisen taidot ovat keskeisiä. Työtavat edellyttävät opettajien yhteistyötä ja yhteistä ymmärrystä kielen merkityksestä valmistavassa koulutuksessa. Työtapojen tulee olla monipuolisia, opiskelijaa aktivoivia ja eriyttäviä, esimerkiksi ryhmä-, pari- ja projektityötä sekä itsenäistä työskentelyä. Työtapojen tulee virittää opiskelijassa halu oppia ja ottaa vastuuta omasta oppimisestaan. Niiden tulee kehittää opiskelijan oppimisstrategioita sekä tieto- ja viestintäteknisiä valmiuksia. Opetus voidaan toteuttaa kokonaan lähiopetuksena tai yhdistämällä joustavasti lähiopetusta ja itsenäistä työskentelyä ja/tai etäopetusta. Opetuksessa hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologiaa ja sen erilaisia mahdollisuuksia. Itsenäistä työskentelyä lisätään opiskelijan omien opiskelu- ja tekstitaitojen kehittyessä.

Suomen kielen ja muiden aineryhmien kurseja järjestetään osittain samanaikaisopetuksena, mikä vahvistaa osaltaan opiskelijan monilukutaitoa ja kielitaidon kehittymistä. Kurssien tai aihekokonaisuuksien toteutuksessa varmistetaan, että kokonaisuuksien tavoitteet ja sisällöt toteutuvat, esimerkiksi opiskelijan itsenäisen työskentelyn, etätehtävien ja projektitöiden avulla. Samanaikaisopetusta hyödynnetään myös muiden aineryhmien kurssien opetuksessa. Lähiopetuksessa tuetaan opiskelijoiden vertaisoppimista, kannustetaan keskinäisen tuen antamiseen ja vahvistetaan kuuluvuutta opiskelijoiden ja koko koulun yhteisöön.

Lukiokoulutuksen valmistavan koulutuksen opiskelijat osallistuvat koulun yhteisiin tilaisuuksiin ja tapahtumiin. Opiskelijoita kannustetaan aktiivisesti mukaan kurssien suunnitteluun, kokeen tai muun näytön suunnitteluun sekä arviointiprosessiin.

5 Opiskelun ohjaus ja tuki

Opiskelijaa ohjataan ja tuetaan lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen suorittamisessa ja lukio-opintoihin hakeutumisessa. Ohjauksen avulla opiskelija oppii suunnittelemaan opintonsa, tekemään yksilöllisiä valintoja, seuraamaan opinnoissa etenemistään ja arvioimaan omaa oppimistaan. Ohjausta antavat opinto-ohjaaja, ryhmänohjaaja, hallinnon henkilöstö sekä lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opettajat.

5.1. Ohjauksen järjestäminen

Oulun aikuislukiossa ohjataan opiskelijaa opintojen kaikissa vaiheissa. Opiskelijaa ohjataan arvioimaan aikaisempia opintojaan tai muutoin hankittua osaamistaan, suunnittelemaan opintojensa sisältöä ja tekemään tarkoituksenmukaisia valintoja omista tavoitteistaan käsin. Opiskelijaa ohjataan etsimään tietoa lukiokoulutuksen valinnoista ja niiden vaikutuksista jatko-opintoihin.

Oulun aikuislukiossa lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa ohjaus järjestetään henkilökohtaisena ja ryhmämuotoisena ohjauksena. Opinto-ohjausta antavat opinto-ohjaajat, ryhmänohjaaja ja aineenopettajat. Opinto-ohjaaja vastaa opiskelijan ohjauksesta kokonaisvaltaisesti opintojen aikana ja aineenopettajat ohjaavat opiskelijaa oman tiedonalansa käsitteisiin ja tiedonkäsittelytapoihin. Henkilökohtaisessa ohjauksessa opiskelijan kanssa keskustellaan hänen opintoihinsa, tulevaisuuteensa ja elämäntilanteeseensa liittyvistä kysymyksistä. Ryhmämuotoisessa ohjauksessa käydään opiskelijoiden kanssa läpi lukio-opintoihin liittyvät vaatimukset ja mahdollisuudet. Ohjauksen avulla opiskelijat oppivat tekemään tarkoituksenmukaisia ja heille soveltuvia oppiaine- ja oppimäärävalintoja.

5.2. Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma

Koulutuksen alussa laaditaan opiskelijalle henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, joka perustuu opiskelijan aikaisemmin hankkimiin tietoihin ja taitoihin. Valmistavan koulutuksen alussa selvitetään opiskelijan kielitaidon taso ja aikaisemmin opittu, joiden perusteella opiskelun tavoitteet asetetaan. Opinto-ohjaaja ohjaa opiskelijaa opiskelusuunnitelman laatimisessa. Henkilökohtaisessa opiskelusuunnitelmassa määritellään opiskelun tavoitteet, opinto-ohjelma, opintojen suoritustavat,

suoritusjärjestys ja opintojen arviointi sekä mahdolliset tukitoimet. Lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa opiskelija parantaa opetuskielen hallintaansa ja oppimaan oppimisen taitojaan sekä useiden oppiaineiden osaamista opetuskielellä. Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen aikana opiskelija voi opiskella perusopetuksen oppiaineita ja korottaa perusopetuksen oppiaineiden arvosanoja erityisessä tutkinnossa. Lisäksi opiskelija voi suorittaa lukiokursseja. Henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan voi siis kuulua näiden perusteiden mukaisia opintoja sekä perusopetuksen ja lukiokoulutuksen opintoja. Henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman toteutumista seurataan ja sitä päivitetään säännöllisesti osana opinto-ohjausta.

5.3. Opiskelijahuolto

Opiskelijahuolto on opiskelijoiden fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta hyvinvoinnista huolehtimista. Opiskelijahuollon tavoitteena on luoda opiskelijoille turvallinen ja terveellinen opiskeluympäristö, edistää opiskelijoiden hyvinvointia ja ennaltaehkäistä oppimisvaikeuksien ja muiden ongelmien syntymistä. Kaikilla oppilaitosyhteisössä työskentelevillä on vastuu opiskelijahuollosta. Lukioon valmistavan koulutuksen opiskelijahuollon järjestämistä ja toteuttamista koskevat samat periaatteet ja opiskelijoita samat oikeudet kuin lukion opiskeluhuollossa.

5.4. Opiskelun tuki

Lukioon valmistavan koulutuksen opiskelun tukea ja toteuttamista koskevat samat periaatteet ja opiskelijoita samat oikeudet kuin lukion opiskelijoita.

5.5. Kodin ja oppilaitoksen yhteistyö

Oulun aikuislukio järjestää yhteisiä huoltajien ja kotiväen tapaamisia, joissa keskustellaan suomalaisesta koulutusjärjestelmästä, lukiokoulutukseen valmistavasta koulutuksesta ja niistä vaatimuksista, joita lukiossa opiskelu edellyttää. Yhteisissä tapaamisissa huoltajien kanssa korostetaan sitä, että kiinnostus omien nuorten opintoihin ja opinnoissa suoriutumiseen on ensiarvoisen tärkeää opiskelijan opinnoissa menestymisen kannalta. Huoltajille kerrotaan muun muassa kurssimuotoisesta lukiosta ja sen jaksojärjestelmästä, lukion kieliohjelmasta ja oman äidinkielen opiskelumahdollisuuksista sekä opiskelijoiden mahdollisuuksista osallistua omien opintojensa suunnitteluun.

6 Oppimistavoitteet ja opetuksen keskeiset sisällöt

6.1. Opetuksen yleiset tavoitteet

Oulun aikuislukion järjestämän lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen tavoitteena on parantaa opiskelijan valmiuksia suomen kielessä sekä parantaa opiskelijan opiskelutaitoja. Lisäksi tavoitteena on antaa opiskelijalle valmiuksia toimia aktiivisena kansalaisena suomalaisessa yhteiskunnassa. Koulutuksen tavoitteena on myös mahdollisuuksien mukaan tukea ja edistää opiskelijoiden oman äidinkielen hallintaa.

6.2. Kielenopetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

6.2.1. Äidinkieli ja kirjallisuus (suomi toisena kielenä ja kirjallisuus)

Opetuksen tavoitteet

Suomen kielen opetuksen tavoitteena on monilukutaito, jonka avulla opiskelija ymmärtää, tuottaa, osaa arvioida ja analysoida erilaisia puhuttuja ja kirjoitettuja suomenkielisiä tekstejä sekä päivittäisessä vuorovaikutuksessa, koulutyöskentelyssä että yhteiskunnassa. Monilukutaitoa kehitetään koko lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen ajan, ei ainoastaan suomen kielen opetuksessa. Suomen kielen opetuksessa korostuu viestinnällisyys sekä toiminnallisuus eli se, miten erilaisissa kielenkäyttötilanteissa toimitaan ja mihin kieltä käytetään. Lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa vahvistetaan perusopetuksen aikana opittuja sisältöjä sekä annetaan valmiuksia lukio-opintoja varten. Opetuksessa tuetaan kielitaidon eri osa-alueiden sekä eri tiedonalojen kielen kehittymistä. Lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa varmistetaan, että opiskelija on saavuttanut perusopetuksen suomi toisena kielenä -oppimäärän tavoitteet. Suomen kielen opetuksen perusopetuksena lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa onkin, että opiskelija hallitsee kehittyvän peruskielitaidon eli osaa toimia tarkoituksenmukaisella tavalla erilaisissa kielenkäyttötilanteissa, osaa tulkita puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä kriittisesti sekä käyttää kieltä monipuolisesti ja luovasti, tuntee kirjallisuutta ja kulttuuria sekä rakentaa monikielistä ja -kulttuurista identiteettiään sekä osaa arvioida ja käyttää kielellisiä valmiuksiaan kaiken oppimisen tukena. Lukiokoulutukseen valmistavan

koulutuksen aikana näitä taitoja syvennetään ja varmistetaan. Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen alussa opiskelijan kielitaito kartoitetaan ja opiskelijalle asetetaan oppimistavoitteet siten, että opiskelijan kielitaitoprofiili kehittyy tasaisesti. Kielitaito koostuu tulkintataidoista eli kuullun ja luetun ymmärtämisestä sekä tuottamistaidoista eli puhumisesta ja kirjoittamisesta. Näihin kaikkiin osa-alueisiin sisältyy sanaston ja rakenteiden hallinta. Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen päättyessä opiskelijalla tulisi olla toimiva tai sujuva peruskielitaito (kielitaidon tasojen kuvausasteikon taso B1). Kielitaidon eri osa-alueiden osaamista kuvaava kielitaitoprofiili voi kuitenkin vaihdella opiskelijakohtaisesti.

Opiskeluympäristö ja työtavat

Toisen kielen oppimisessa koko kohdekielinen ympäristö tukee opiskelijan kielitaidon kehittymistä. Näin ollen erityisesti suomen kielessä hyödynnetään luokkahuoneen ulkopuolisia ja digitaalisia ympäristöjä. Opiskelijaa kannustetaan erilaisten verkossa tarjolla olevien interaktiivisten oppimisympäristöjen käyttöön. Erityisesti kriittiseen tiedonhakuun ja opiskelijan omaan osallistumiseen kiinnitetään huomiota. Opiskelijan kielitaidon kokonaisvaltaista kehittämistä tukee se, kun opetuksessa huomioidaan mahdollisuuksien mukaan muissa oppiaineissa käytettyä materiaalia. Näistä voidaan poimia kielellistä ainesta, joiden avulla vahvistetaan eri tekstilajien ymmärtämistä ja tuottamista.

Arviointi

Opiskelijalle annetaan monipuolista sanallista palautetta hänen edistymisestään kielitaidon eri osa-alueilla, jotta opiskelijalle muodostuu realistinen käsitys omasta kielitaidostaan. Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen todistukseen merkitään opiskelijan saavuttama kielitaidon taso suomen kielen luetun ymmärtämisessä, kirjoittamisessa, kuullun ymmärtämisessä ja puhumisessa kielitaidon tason kuvausasteikon mukaisesti. Lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa käytetään voimassa oleviin lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteisiin sisältyvää kielitaidon tasojen kuvausasteikkoa. Kurssit arvioidaan asteikolla *suoritettu–hylätty*.

Kurssit

Kielen rakenteet funktionaalisesta näkökulmasta (LVS1)

Tavoitteet

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- tuntee kielitaitonsa vahvuudet ja kehittämiskohteet
- kertaan perusopetuksen suomen kielen oppimäärän keskeisiä sisältöjä ja kehittää kielen rakenteen hallintaansa
- vahvistaa morfologisen sekä sana- ja lausetason osaamistaan
- hallitsee ne lausetason taidot, joilla vahvistetaan opiskelijan kirjoittamisen taitoa.

Keskeiset sisällöt

- opiskelijan kielitaidon kartoitus
- keskeinen morfologia
- syntaksin vahvistaminen ja kirjoittamistaidon kehittyminen
- lausetyyppien, sanajärjestyksen ja rektioiden harjoittelu
- puhutun kielen ja kirjoitetun kielen morfologiset ja syntaktiset erot sekä niiden vaikutus kielenkäyttöön

Arviointi

suoritettu – hylätty

Tekstin rakenteet funktionaalisesta näkökulmasta (LVS2)

Tavoitteet

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- kertaan perusopetuksen suomen kielen oppimäärän keskeisiä sisältöjä ja kehittää kielen rakenteen hallintaansa
- vahvistaa tekstikieliopin hallintaa
- tutustuu tekstilajien rakennepiirteisiin.

Keskeiset sisällöt

- kirjoitetun kielen rakenteet tekstitasolla

- erilajisten tekstien rakentuminen ja keinot niiden rakentamiseen
- metatekstit, koheesio ja sidoksisuus
- päälause, rinnasteinen ja alisteinen sivulause
- lausekeajattelu luetun ymmärtämisen tukena

Arviointi

suoritettu – hylätty

Eri tiedonalojen kieli (LVS3)

Tavoitteet

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää eri tiedonalojen kielen hallintaa
- kehittää käsitteellisen kielen hallintaa
- ymmärtää oppiaineiden tekstien erilaisia tapoja kuvata/hahmottaa ilmiöitä ja rakennepiirteitä
- hallitsee eri oppiaineiden tekstikäytänteitä
- tuntee eri oppiaineiden tyypillisiä tekstilajeja.

Keskeiset sisällöt

- eri tiedonalojen tyypilliset käsitteet, määritelmät ja tekstilajit
- eri tiedonalojen tekstien rakennepiirteet
- tietotekstien käsitteisisällöt omassa puheessa
- tietotekstien käsitteistön ymmärtäminen ja aktiivinen tuottaminen

Arviointi

suoritettu – hylätty

Tekstejä kirjoittamaan (LVS4)

Tavoitteet

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- kirjoittaa eri tiedonalojen opiskeluun liittyviä tekstejä

- ymmärtää ja tulkitsee suullisesti ja kirjallisesti eri tiedonaloille tyypillisiä tekstejä
- harjoittelee yhdessä kirjoittamista.

Keskeiset sisällöt

- erilaisten arkipäivän tekstien tuottaminen, esimerkiksi blogiviesti tai muu verkkoteksti, mielipide, kommentti, kritiikki, formaali ja ei-formaali sähköposti
- opiskeluun liittyvien tekstien tuottaminen, esimerkiksi tutkielma, koevastaus, essee, käsitelmäärittely, lähteiden käyttö tai tiedon esittäminen visuaalisesti (esim. diagrammi ja taulukko)
- tarkka kuvailu ja yksityiskohtainen kerronta
- sanaston varioivuus ja idiomaattisuus
- käsitteiden määrittely sekä systemaattinen sanojen johtaminen
- yhdessä kirjoittaminen
- omien ja toisten tekstien huoltaminen ja oikeakielisyys, esimerkiksi alkukirjain, välimerkit, kappalejako

Arviointi

suoritettu – hylätty

Kuunnellaan ja puhutaan 1 (LVS5)

Tavoitteet

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää ilmaisutaitojaan
- kehittää puhutun kielen ymmärtämisen ja tuottamisen taitoaan.

Keskeiset sisällöt

- suomen kielen kuuntelemisen ja puhumisen harjoittelu
- ilmaisutaidon harjoituksia (pari- ja ryhmäharjoituksia), roolileikkejä, fiktiivisiä tekstejä, runoja ja riimejä
- puheen pitäminen vapaasta aiheesta
- idiomaattinen reagointi
- huomion kiinnittymistä puhekielen tilanteiseen variaatioon

- läpäisevästi huomiota ääntämiseen, lausepainoon ja puheen rytmiin

Arviointi

suoritettu – hylätty

Suomalainen kirjallisuus ja kulttuuri (LVS6)

Tavoitteet

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- tutustuu suomalaiseen nykykirjallisuuteen ja kulttuuriin
- tutustuu kirjallisuuden keskeisiin analyysikäsitteisiin.

Keskeiset sisällöt

- Suomen nykykirjallisuuden ja kulttuurin peruskäsitteitä
- lyhyt katsaus muutamaa tärkeää nykykirjailijaa
- kirjallisuuden tekstilajit, esimerkiksi romaani, novelli, runo, näytelmä
- erilaisiin tekstilajeihin tutustuminen lukemalla
- kirjallisuuden analysoinnin käsitteitä sekä erilaisia analyysikeinoja

Arviointi

suoritettu – hylätty

Maailmankirjallisuus ja kulttuurinen monimuotoisuus (LVS7)

Tavoitteet

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- tulee tietoiseksi kulttuurisesta monimuotoisuudesta
- vahvistaa kulttuurista identiteettiään.

Keskeiset sisällöt

- kulttuurinen monimuotoisuus ja moninaiset identiteetit
- toiseuden kokemus
- kirjallisuuteen liittyvä monimediainen esitys luetun teoksen pohjalta
- omien fiktiivisten tekstien tuottaminen

- kulttuurinen monimuotoisuus: ihmisryhmien monenlaiset ja muuttuvat elämänmuodot, esimerkiksi nuorison ajankohtaiset alakulttuurit: erilaiset nettiyhteisöt ja fanifiktio

Arviointi

suoritettu – hylätty

Kuunnellaan ja puhutaan 2 (LVS8)

Tavoitteet

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- kehitty yhteistyö- ja neuvottelutaidoissa
- kehitty tiedottavan ja vaikuttavan puhumisen taidoissa
- vahvistaa analyysoivan kuuntelemisen taitoaan.

Keskeiset sisällöt

- tiedonalojen kieli fokuksessa: keskustelu, vuorovaikutus ja argumentointi
- harjoitellaan tarkkaa kuvailua ja yksityiskohtaista kerrontaa: sanaston varioivuus ja idiomaattisuus. Harjoitellaan eri tiedonalojen käsitteiden määrittelyä kuultuna ja puhuttuna.
- neuvottelutaitojen kehittäminen
- tiedottava ja mielipidepuheenvuoro
- huomion kiinnittäminen siihen, mistä tekijöistä asiapuhe koostuu eli miten puhetta jaksotellaan
- median viestintä: puheen ymmärtäminen nopeassa keskustelussa, jossa on läsnä monta puhujaa
- läpäisevästi huomiota ääntämiseen, lausepainoon ja puheen rytmiin

Arviointi

suoritettu – hylätty

Digitaaliset tekstitaidot (LVS9)

Tavoitteet

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- tutustuu mediakulttuuriin osana omaa elämäänsä
- tuottaa erilaisia mediatekstejä erilaisin teknologisin välinein
- pohtii sosiaalisen median merkitystä oman elämänsä näkökulmasta.

Keskeiset sisällöt

- vahvistetaan digitaalisia tekstitaitoja
- kiinnitetään huomiota sosiaalisessa mediassa käytettyyn kieleen analysoinnin ja harjoittelun keinoin
- harjoitellaan verkkosivustojen luotettavuuden vertailua
- arvioidaan verkkotekstejä
- tuotetaan erilaisia digitaalisia tekstejä huomioiden kuvat, videot, linkitys ja liikkuva kuva
- oppija aktiivisena tiedontuottajana: oppijan pääsy (tuovat itse valitsemiaan tekstejä oppitunnille), osallisuus ja toimijuus suhteessa teksteihin

Arviointi

suoritettu – hylätty

Mediakulttuuri (LVS10)

Tavoitteet

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- tutustuu mediakulttuuriin yhteiskunnallisesta näkökulmasta
- pohtii sosiaalisen median merkitystä yhteiskunnallisena ilmiönä.

Keskeiset sisällöt

- mediat ja niiden ilmaisukeinot
- uutiskriteerit
- aikakauslehdet
- vaikuttamaan pyrkivän viestinnän osatekijöiden analyysi (esim. mainosten kieli)
- kuvat ja kuvanlukeminen

- oppijoiden itsensä valitsemien verkkovideoiden analyysikeinoja

Arviointi

suoritettu – hylätty

6.2.2. Muut kielet

Muiden kielten opinnot voivat lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa muodostua yhden tai useamman kielen kursseista. Valittavia kursseja ovat toisen kotimaisen kielen, vieraiden kielten ja mahdollisuuksien mukaan opiskelijan oman äidinkielen kurssit, joista koulutuksen järjestäjän tulee tarjota yhteensä vähintään kolme.

6.2.2.1. Perusopetuksessa alkanut kieli

Opetuksen tavoitteet

Opetuksen päätavoitteena on vahvistaa perusopetuksessa tai muualla saatua toisen kotimaisen tai vieraan kielen taitoa.

Lisäksi tavoitteena on, että opiskelija

- osaa viestiä kohdekielelle ja sen kulttuurille ominaisella tavalla
- osaa arvioida kielitaitoaan suhteissa tavoitteisiin
- tuntee omat vahvuutensa ja kehittymistarpeensa viestijänä ja kielen opiskelijana
- osaa kehittää kielitaitoaan tarkoituksenmukaisin strategioin
- ymmärtää opiskeltavan kielen merkityksen oman tulevaisuuden kannalta sekä sen merkityksen Suomelle ja kansainvälisesti.

Tavoitetasot

- perusopetuksessa alkanut A-oppimäärä B1.1
- perusopetuksessa alkanut B-oppimäärä A2.1

Opiskeluympäristö ja työtavat

Opiskeluympäristön ja käytettävien työtapojen tulee tukea aikaisempiin kokemuksiin pohjautuvaa tiedonrakentumista ja auttaa asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Opiskeluympäristön tulee antaa tilaisuuksia kokeilla ja löytää itselleen sopivia työskentelymuotoja. Erilaisia apuvälineitä kuten digitaalisia sanakirjoja ja lähdemateriaaleja voidaan käyttää tuntityöskentelyssä ja kokeissa. Autenttiseen materiaaliin, tiedon hakuun ja sen arviointiin sekä kannustavaan palautteeseen kiinnitetään erityistä huomiota.

Arviointi

Arviointi perustuu jatkuvaan näyttöön sekä monipuolisiin arviointimenetelmiin, esimerkiksi kirjallisiin ja suullisiin kokeisiin, suulliseen ilmaisuun tai muihin näyttötapoihin. Oppimista tukevaa arviointia toteutetaan myös opiskelijan itsearvioinnin ja vertaisarvioinnin sekä arviointi- ja kehityskeskustelujen avulla. Kokeissa tai vastaavissa suositaan lähteiden ja apuvälineiden käyttöä. Kurssit arvioidaan asteikolla *suoritettu–hylätty*.

Kurssit

Kielitaito osana opiskelua ja muita elämänalueita (LVKA1)

Tavoitteet

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- tekee yhdessä opettajan kanssa kurssin alussa arvion omista lähtökohdistaan ja erityisesti omista opiskelutaidoistaan
- ottaa vastuun oman kielitaitonsa kehittämisestä
- pystyy keskustelemaan kurssin aihepiirin liittyvistä teemoista sekä tuottamaan niistä kirjallisen esityksen.

Keskeiset sisällöt

- perusrakenteiden vahvistaminen sekä puheen ja kirjoittamisen käytänteiden harjoittelua
- opiskeluun ja muihin itselle tärkeisiin elämänalueisiin liittyvä kirjallinen ja suullinen harjoittelu
- oman esityksen tuottaminen ja muokkaaminen myös vertaispalautetta hyödyntäen

Arviointi

suoritettu – hylätty

Arkipäivän tilanteet (LVKA2)

Tavoitteet

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- selviytyy erilaisista jokapäiväisistä kielenkäyttötilanteista
- osaa tuottaa suullisesti kertomuksen, kuvauksen, ohjeen ja perustellun mielipiteen
- puhuu ja kirjoittaa tilanteen mukaisesti
- kehittää vuorovaikutustaitoja
- osaa arvioida vertaisiaan.

Keskeiset sisällöt

- vuorovaikutus- ja asiointiharjoitukset erilaisissa kasvokkaisissa ja monimediaisissa viestintätilanteissa, esim. ostoksilla, pankissa, postissa, lääkärissä sekä liikenne-, majoitus- ja ateriapalveluita käytettäessä
- erilaisia suullisia harjoituksia yksin ja ryhmässä
- oman tuotoksen muokkaaminen palautetta hyödyntäen

Arviointi

suoritettu – hylätty

Mediat (LVKA3)

Tavoitteet

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- hallitsee perustiedot medioista ja osaa käyttää viestintävälineitä monipuolisesti
- osaa etsiä tietoa erilaisista lähteistä
- osaa hyödyntää tieto- ja viestintäteknologiaa opiskelussaan.

Keskeiset sisällöt

- suppea tutkielma tai projekti tai portfolio aiheesta, joka liittyy yhteiskuntatietouteen tai kulttuurintuntemukseen tai luonnontieteisiin

Arviointi

suoritettu – hylätty

6.2.2.2. Lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa alkava kieli

Opetuksen tavoitteet

Opetuksen päätavoitteena on tutustuttaa opiskelija uuteen lukiokoulutuksessa alkavaan kieleen, sen kielialueisiin ja kulttuureihin.

Lisäksi tavoitteena on, että opiskelija

- saa tuntuman kielen perussanastoon ja -rakenteisiin
- selviytyy yksinkertaisista vuorovaikutustilanteista ja osaa kertoa itsestään ja arkielämästään
- pystyy kirjoittamaan lyhyitä viestejä tutuissa arkielämän tilanteissa.

Tavoitetasot

- lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa alkava oppimäärä A1.1

Opiskeluympäristö ja työtavat

Opiskeluympäristön tulee antaa tilaisuuksia kokeilla ja löytää itselleen sopivia työskentelymuotoja. Erilaisia apuvälineitä kuten digitaalisia sanakirjoja ja lähdemateriaaleja voidaan käyttää tuntiöskentelyssä ja kokeissa. Autenttiseen materiaaliin, tiedon hakuun ja sen arviointiin sekä kannustavaan palautteeseen kiinnitetään erityistä huomiota.

Arviointi

Arviointi perustuu jatkuvaan näyttöön sekä monipuolisiin arviointimenetelmiin, esimerkiksi kirjallisiin ja suullisiin kokeisiin, suulliseen ilmaisuun tai muihin näyttötapoihin. Oppimista tukevaa arviointia toteutetaan myös opiskelijan itsearviointiin ja vertaisarviointiin sekä arviointi- ja kehityskeskustelujen avulla. Kokeissa tai

vastaavissa suositaan lähteiden ja apuvälineiden käyttöä. Kurssit arvioidaan asteikolla *suoritettu–hylätty*.

Kurssit

Kieleen tutustuminen (LVKB1)

Tavoitteet

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- oppii kielen äänneet, intonaatiota sekä perussanastoa ja -rakenteita
- ymmärtää tuttavallista puhetta ja käyttää tavallisia puheilmauksia yleisissä arkipäivän tilanteissa
- hahmottaa yksinkertaisen kirjoitetun viestin pääajatuksen ja osaa kirjoittaa yksinkertaisia viestejä.

Keskeiset sisällöt

- henkilötietojen ja itseä koskevien perustietojen antaminen
- tervehdykset, keskustelun aloittaminen, kuulumisista kertominen, kysyminen ja vastaaminen
- yksinkertaisten viestien lukeminen ja kirjoittaminen

Arviointi

suoritettu – hylätty

Asioiminen ja harrastukset (LVKB2)

Tavoitteet

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- oppii arkielämän keskeistä sanastoa ja ilmauksia
- tutustuu yksinkertaisiin lauserakenteisiin ja teksteihin
- oppii työskentelemään pareittain tai ryhmässä
- oppii käyttämään kieltä erilaisissa sosiaalisissa tilanteissa.

Keskeiset sisällöt

- tiedustelujen tekoa, puhelinasiointia
- erilaisten arkipäivän palvelujen käyttöä, kaupassa asiointia, liikennevälineissä käyttäytymistä
- harrastuksiin ja vapaa-ajan viettoon liittyviä vuorovaikutustilanteita
- helppojen tekstien lukua

Arviointi

suoritettu – hylätty

Elinympäristö ja sosiaaliset verkostot (LVKB3)

Tavoitteet

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- oppii kirjallisesti ja suullisesti kertomaan elinympäristöstään, lähipiiristään ja ystävistään
- oppii havainnoimaan kaksikielistä ympäristöä Suomessa
- oppii tekemään yksinkertaista tiedonhakua kohdekielellä.

Keskeiset sisällöt

- tekstin ymmärtämisen ja tuottamisen harjoittelu
- kaksikielisiin ilmiöihin tutustuminen erilaisissa ympäristöissä
- opiskelijan elinympäristöstä kertova kirjallinen tai suullinen esitys

Arviointi

suoritettu – hylätty

6.2.2.3. Opiskelijan oma äidinkieli

Opetuksen tavoitteet

Opetuksen päätavoitteena on, että opiskelija ylläpitää ja kehittää oman äidinkielen taitoaan ja että opiskelija saa yleiskuvan kieliyhteisönsä kulttuuripiirteistä. Opiskelijan oman äidinkielen taito kartoitetaan ja tulosten perusteella laaditaan kullekin opiskelijalle

henkilökohtainen opiskelusuunnitelma. Opiskelijalle tulee kurssien aikana tutuksi jokin oman maan kulttuuriteos.

Opiskeluympäristö ja työtavat

Opetus perustuu toiminnalliseen kielitaitokäsitykseen, jonka mukaan opiskelija käyttää äidinkieltään monipuolisesti omiin viestintätarpeisiinsa. Opiskelun aikana käytetään autenttista opiskelumateriaalia ja luonnollisia kielenkäyttötilanteita.

Arviointi

Arviointi perustuu jatkuvaan näyttöön sekä monipuolisiin arviointimenetelmiin, esimerkiksi kirjallisiin ja suullisiin kokeisiin, suulliseen ilmaisuun tai muihin näyttötapoihin. Oppimista tukevaa arviointia toteutetaan myös opiskelijan itsearvioinnin ja vertaisarvioinnin sekä arviointi- ja kehityskeskustelujen avulla. Kurssit arvioidaan asteikolla *suoritettu–hylätty*.

Kurssit

Kieli ja identiteetti (LVMA1)

Tavoitteet

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- oppii tuntemaan oman kielialueensa kehityksen vaiheita
- arvostaa omaa kielellistä kulttuuriaan ja ymmärtää sen merkityksen itselleen ja tulevaisuudelleen
- tuntee kielialueensa keskeisiä teoksia ja teemoja
- ymmärtää kaksi- ja monikielisyyden merkityksen identiteetilleen ja omalle kehitykselleen.

Keskeiset sisällöt

- luetun ja kuullun ymmärtämisen harjoituksia autenttista materiaalia käyttäen (esimerkiksi elokuva, sanomalehtiartikkeli, kaunokirjallinen teos, uutiset)
- johonkin oman kulttuuripiiriin teokseen perehtyminen ja siitä kertominen suullisesti tai kirjallisesti

Arviointi

suoritettu – hylätty

Kirjoittaminen ja nykykulttuuri (LVMAI2)

Tavoitteet

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- tutustuu monipuolisesti kieliyhteisönsä nykykulttuuriin ja samalla kehittää oman äidinkielen kirjoittamisen taitojaan
- pystyy ilmaisemaan itseään kirjallisesti ja suullisesti
- tunnistaa tekstilajeja ja perehtyy oppiaineiden keskeisiin käsitteisiin omalla äidinkielellään.

Keskeiset sisällöt

- kieliyhteisön kulttuuriin ilmiöihin tutustuminen autenttisen materiaalin avulla
- kirjallisen referaatin tai analyysin laatiminen opiskelijan valitsemasta aiheesta

Arviointi

suoritettu – hylätty

Puheviestinnän taitojen syventäminen (LVMAI3)

Tavoitteet

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää ilmaisuvarmuuttaan esiintymistilanteissa ja ryhmätyöskentelyssä
- pystyy arvioimaan puheviestinnän merkitystä ihmissuhteissa ja opiskelussa
- opiskelijan ääntäminen ja intonaatio ovat luontevia.

Keskeiset sisällöt

- vuorovaikutustilanteiden ominaispiirteitä
- erilaisia vuorovaikutus- ja vertaisarviointitilanteita (haastattelu, väittely, kommentointi)
- suullisen esitelmän pitäminen, vertaispalautteen antaminen ja vastaanottaminen

Arviointi

suoritettu – hylätty

6.2.3. Matemaattiset ja luonnontieteelliset opinnot

Opetuksen tavoitteet

Matemaattisten ja luonnontieteellisten aineiden opinnoissa syvennetään perusopetuksen oppimäärään sisältyviä tietoja painottaen kyseisen tiedonalan käsitteiden ja sanaston hallintaa. Tiedollisesti varmistetaan perusopetuksen oppimäärän ydinasioiden osaaminen sekä valmistaudutaan lukiossa vaadittavaan opiskelutekniikkaan matematiikassa ja luonnontieteissä. Opintojen aikana arvioidaan minkä laajuinen oppimäärä matematiikassa, fysiikassa ja kemiassa on tarkoituksenmukainen opiskelijalle. Maantieteen ja biologian kurssi toteutetaan yhteistyössä suomi toisena kielenä -kurssien 3 ja 4 kanssa. Opintoja tulee eriyttää opiskelijoiden osaamien taitojen mukaan.

Opiskeluympäristö ja työtavat

Kielitietoiset työtavat matematiikassa liittyvät ohjeiden ja opetuspuheen avaamiseen ja sanallisten tehtävien purkamiseen. Kemiassa ja fysiikassa ne tarkoittavat käsitelmääritysten, selostusten ja muiden aineille tyypillisten tekstilajien (esim. oppikirjatekstien) harjoittelemista.

Maantieteessä ja biologiassa kielitietoisia työtapoja ovat käsitelmääritysharjoitukset karttojen, diagrammien ja taulukoiden tulkintaharjoitukset ja omien tekstien tuottaminen ohjatusti.

Arviointi

Arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan lähtötaso ja valmiudet. Arvioinnissa käytetään monipuolisia arviointimenetelmiä. Opiskelijat oppivat tuntemaan lukiolle ominaiset arviointimenetelmät kuten kurssikokeet. Kurssit arvioidaan asteikolla *suoritettu–hylätty*.

Kurssit

Matematiikkaa, fysiikkaa ja kemiaa (LVLUMA1)

Tavoitteet

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- vahvistaa perusopetuksessa hankittuja matemaattisia taitojaan ja kertaan oppiaineiden keskeisiä käsitteitä
- osaa valita osaamistasoaan vastaavat oppimäärät lukiossa.

Keskeiset sisällöt

- luvut ja laskutoimitukset, algebra, funktiot, geometria, todennäköisyys ja tilastot
- liike ja voima, värähdys- ja aaltoliike, lämpö, sähkö, luonnon rakenteet
- ilma ja vesi, raaka-aineet ja tuotanto, elollinen luonto ja yhteiskunta
- luonnon tutkimisen taitoja

Arviointi

suoritettu – hylätty

Biologiaa ja maantiedettä (LVLUMA2)

Tavoitteet

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- perehtyy oppiaineiden keskeisiin ilmiöihin ja niitä kuvaaviin käsitteisiin
- tutustuu luonnon ja ympäristön erityispiirteisiin.

Keskeiset sisällöt

- biologiset tutkimustaidot: luonto ja ekosysteemi, elämä ja evoluutio, ihminen
- maantieteelliset taidot: maailman, Euroopan ja Suomen jäsentäminen karttojen avulla
- yhteisen ympäristön tutkiminen
- tutkimisen taitoja testataan kurssin aikana tehtävällä tutkimuksella

Arviointi

suoritettu – hylätty

6.2.4. Yhteiskuntatietous ja kulttuurintuntemus

Opetuksen tavoitteet

Yhteiskuntatietouden ja kulttuurintuntemuksen kurssit syventävät opiskelijan tietoja suomalaisesta yhteiskunnasta ja antavat opiskelijalle työkaluja erilaisten yhteiskunnallisten ilmiöiden itsenäiseen arvioimiseen ja tutkimiseen. Opinnot liittyvät Suomen historiaan sekä sen eurooppalaisiin ja kansainvälisiin yhteyksiin. Kulttuurintuntemuksessa kiinnitetään huomiota kulttuurien monimuotoisuuteen ja monikerroksisuuteen. Kurssit syventävät perusopetuksen tietoja ja johdattavat opiskelijoita lukion yhteiskuntaopin ja historian kurssien tavoitteisiin ja sisältöihin. Opetuksessa harjaannutetaan yhteiskuntaopille ja historialle ominaisia opiskelu- ja tekstitaitoja.

Opiskeluympäristö ja työtavat

Kielitietoiset työtavat vahvistavat opiskelijoiden monilukutaitoa. Tekstilähtöinen lukemisen ja kirjoittamisen samanaikainen opiskelu, koevastausten ja itsearvioinnin harjoittelu, käsitelmääritys, omien sanastojen tekeminen, keskusteluharjoitukset ja erilaisten lähteiden pohjalta tehdyt päättelyharjoitukset ovat historiaan soveltuvia työtapoja. Taideaineiden työtavat ja opintokäynnit soveltuvat kulttuurintuntemuksen opintoihin.

Arviointi

Arvioinnissa käytetään joustavia ja monipuolisia menetelmiä. Oppimispäiväkirjat, prosessitehtävät eri aiheista, esitelmät, referaatit, esseet ja pienoistutkielmat ovat yhteiskunta- ja kulttuurintuntemukseen soveltuvia menetelmiä. Käsitteen määrittelytehtävät voivat olla osa oppimista tukevaa arviointia. Lukiolle tyypillisiä kurssikokeita käytetään oppimistehtävinä. Kurssit arvioidaan asteikolla *suoritettu–hylätty*.

Kurssit

Historian perusteita (LVHY1)

Tavoitteet

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- tuntee kulttuurin peruskäsitteitä
- tuntee Euroopan ja maailman kulttuurien tärkeimpiä käännekohtia ja osaa suhteuttaa nykyajan ilmiöitä historialliseen kehitykseen
- tuntee erilaisia syitä, jotka ovat johtaneet muuttoliikkeisiin – taloudelliset ja poliittiset syyt, konfliktit, ympäristölliset syyt
- tuntee historialle ja kulttuurihistorialle ominaisia tekstilajeja.

Keskeiset sisällöt

- kulttuurihistorian kausia ja käännekohtia pääpiirteittäin keräily- ja pyyntikulttuurista jälkiteolliseen aikaan ja yksilöllistymiseen
- muuttoliikkeet osana ihmiskunnan historiaa
- historian tekstien lukeminen ja kirjoittaminen: käsitteiden avaaminen ja omien sanastojen tekeminen, tekstin rakennepiirteet, kuvien, karttojen ja tilastojen ymmärtäminen ja tulkitseminen eri sisältöjen yhteydessä

Arviointi

suoritettu – hylätty

Suomen yhteiskunta ja kulttuurit (LVHY2)

Tavoitteet

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää kulttuurien monimuotoisuutta sekä kulttuurienvälistä vuorovaikutusta ja saa sen myötä interkulttuurista kompetenssia
- tuntee suomalaista yhteiskunta- ja talousjärjestelmää koskevia peruskäsitteitä, joiden avulla hän voi käsitellä ja arvioida yhteiskunnallista tietoa ja toimia aktiivisena kansalaisena
- tuntee Suomen kieli- ja kulttuuriryhmiä ja niiden historiaa

- oppii tuntemaan kansainvälisten suhteiden ja kansainvälisten järjestöjen toiminnan perusteet
- osaa lukea ja tulkita yhteiskuntaopille ominaisia tiedon esittämistapoja ja tuottaa itse yhteiskuntaopille ominaisia tekstejä.

Keskeiset sisällöt

- valta ja vaikuttaminen: valta ja erilaiset vallankäytön muodot, suomalainen demokratia ja poliittinen järjestelmä ja aktiivinen kansalaisuus
- kansalaisen taloustaito
- oikeusvaltio: perusoikeudet, vallan kolmijako (-oppi) ja kansalaisuus
- Suomen kulttuurihistoria ja kansallisvaltion rakentaminen 1800-luvulla
- suomalaisia perinteitä ja tapakulttuuria sekä niiden muotoutuminen vuorovaikutuksessa muiden kulttuurien kanssa
- Suomi osana Pohjoismaita, Eurooppaa ja maailmaa
- moninainen Suomi: vähemmistöt Suomessa
- yhteiskuntaan liittyvien käsitteiden avaaminen ja käsitteiden määrittelyharjoitukset kaikkiin sisältöihin liittyen

Arviointi

suoritettu – hylätty

6.2.5. Opinto-ohjaus

Ohjaustoiminnalla tuetaan opiskelijan opiskelua lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen kaikissa vaiheissa. Opinto-ohjaus auttaa opiskelijaa suunnittelemaan opintojaan ja tekemään omien tavoitteidensa mukaisia lukiokoulutusta koskevia valintoja ja ratkaisuja.

Opetuksen tavoitteet

Opinto-ohjauksen tavoitteena on, että opiskelija

- saa tietoa lukiokoulutukseen valmistavasta koulutuksesta ja siihen sisältyvistä valintamahdollisuuksista
- oppii tuntemaan suomalaisen lukion erityispiirteet ja opiskelukulttuurin

- muodostaa realistisen käsityksen lukioon pääsymahdollisuuksista ja lukio-opiskelusta
- kehittää lukiokoulutuksessa tarvittavia opiskelutaitoja
- oppii arvioimaan omia opintosuorituksiaan.

Opiskeluympäristö ja työtavat

Ohjauksessa otetaan huomioon opiskelijoiden aikaisemmin hankittu osaaminen ja henkilökohtaiset kiinnostuksen kohteet kytkemällä opittavat tiedot ja taidot opiskelijoille merkityksellisiin kokemuksiin ja toimintamuotoihin. Opiskelijoita ohjataan yksilöllisten tarpeiden mukaan. Opiskelijaa ohjataan ottamaan vastuuta omasta oppimisestaan ja oppimistavoitteiden suuntaisesta toiminnasta. Opiskelijoita aktivoidaan tekemään yhteistyötä ja soveltamaan yhteistoiminnallisia työtapoja. Ohjaustilanteissa kannustetaan opiskelijoita pohtimaan yhdessä opintoihin liittyviä asioita sekä tuomaan omia näkemyksiä ja kokemuksia yhteiseen keskusteluun. Tällä vahvistetaan opiskelijoiden keskinäistä yhteisymmärrystä. Vertaistuki ja ryhmän tuki ovat tärkeitä oppimisessa. Opiskeluympäristössä on opiskelutilojen ja -välineiden oltava sellaisia, että ne mahdollistavat monipuolisten opiskelumenetelmien ja työtapojen käytön. Opiskelijoita ohjataan hyödyntämään tehokkaasti uutta teknologiaa opintojen suunnittelussa, tiedonhaussa ja koulutuksen hakupalveluissa. Teknologisesti tuettujen opiskeluympäristöjen avulla voidaan toiminta laajentaa oppilaitoksen fyysisten rajojen ulkopuolelle.

Arviointi

Opiskelijoiden itse- ja vertaisarvioiteja hyödynnetään tehtäessä kokonaisarvioita opiskelijan opinnoissa suoriutumisesta ja motivoitumisesta lukiokoulutuksessa opiskeluun. Kurssit arvioidaan asteikolla *suoritettu–hylätty*.

Kurssit

Henkilökohtaisessa ohjauksessa opiskelijan kanssa keskustellaan opiskelijan opinnoista, koulutusvalinnoista sekä ammatti- ja uratoiveista. Henkilökohtaisessa ohjauksessa opintojen tavoitteet asetetaan yhdessä opiskelijan kanssa aikaisempien opintojen ja muutoin hankitun osaamisen pohjalta.

Opinto-ohjaus 1 (LVOP1)

Tavoitteet

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- perehtyy suomalaiseen koulutusjärjestelmään ja erityisesti lukiokoulutukseen
- oppii laatimaan henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman sekä seuraamaan ja arvioimaan sen toteutumista
- oppii käyttämään monipuolisesti tietolähteitä ja hakupalveluita opintojensa suunnittelussa ja jatkokoulutuspaikkojen haussa.

Keskeiset sisällöt

- suomalainen koulutusjärjestelmä
- lukiokoulutukseen hakeutuminen
- opiskelu kurssimuotoisessa lukiokoulutuksessa
- opiskelijan aikaisemmat opinnot ja suomen kielen lähtötaso
- lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opintokokonaisuudet
- perusopetuksen arvosanojen korottamistarpeet ja suorittamismahdollisuudet
- lukiokoulutuksen kurssien suorittamismahdollisuudet
- henkilökohtainen opiskelusuunnitelma
- omien lukio-opintojen alustava suunnittelu

Arviointi

suoritettu – hylätty

Opinto-ohjaus 2 (LVOP2)

Kurssilla opiskelija oppii arvioimaan omia oppimistapojaan. Opiskelijaa ohjataan tiedostamaan ja kokeilemaan myös muita oppimistapoja, joita hän voi hyödyntää opiskelussa. Opiskelija saa ohjauksen avulla välineitä tiedon hankkimiseen ja tuottamiseen sekä tiedon luotettavuuden arviointiin. Opiskelijaa ohjataan hyödyntämään opinnoissaan tieto- ja viestintäteknologiaa sekä kirjastojen tarjoamia palveluita. Opiskelija tottuu työskentelemään itsenäisesti mutta myös yhteistyössä muiden opiskelijoiden kanssa. Opiskelija ymmärtää, että kumuloituvien tietojen ja taitojen oppiminen vaatii pitkäjänteisyyttä. Henkilökohtaisessa ohjauksessa arvioidaan

opiskelijan opiskelutaitojen kehittämistarpeita. Opiskelijan kanssa käydään läpi opiskeluun ja oppimiseen liittyviä mahdollisuuksia ja haasteita. Opiskelijaa kannustetaan laajentamaan ja syventämään opiskelumenetelmiään.

Tavoitteet

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- oppii arvioimaan omia oppimistapojaan
- perehtyy lukiokoulutuksessa tarvittaviin opiskelutaitoihin ja erilaisiin oppimistapoihin
- rohkaistuu kokeilemaan uusia työtapoja ja oppimismenetelmiä
- ymmärtää oppimisen prosessuaalisen ja tavoitteellisen luonteen
- toimii joustavasti ja kannustavasti vuorovaikutustilanteissa
- ottaa vastuuta omasta oppimisestaan ja tietää miten siihen voi vaikuttaa.

Keskeiset sisällöt

- opiskelutaidot
- tiedonhankintataidot ja monimediaisten oppimisympäristöjen hyödyntäminen
- henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman toteutumisen seuranta, arviointi ja ajantasaistaminen
- yhteistoiminnallisuus ja vuorovaikutustaidot
- itsearviointitaidot
- oma-aloitteisuus ja tuen etsiminen opiskeluun liittyvissä ongelmatilanteissa

Arviointi

suoritettu – hylätty

6.2.6. Valinnaiset opinnot

Valinnaisiin opintoihin voi sisältyä edellä määriteltyjä lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen eri aineryhmien valinnaisia kursseja tai muita saman tai muun koulutuksen järjestäjän järjestämiä lukio-opintovalmiuksia edistäviä opintoja. Valinnaisiin opintoihin voi sisältyä valtioneuvoston asetuksessa lukiokoulutuksen yleisistä valtakunnallisista tavoitteista ja tuntijaosta säädettyjä pakollisia, syventäviä ja soveltavia kursseja. Valinnaisiksi kursseiksi opiskelijoita ohjataan valitsemaan ensisijaisesti kunkin oppiaineen lukio-opetuksen ensimmäisiä kursseja. Lukiokoulutukseen valmistavassa

koulutuksessa voidaan järjestää valinnaisia opintoja myös niissä lukion aineissa, joita ei opiskella perusopetuksessa. Valinnaisina opintoina suoritettavat lukiokoulutuksen kurssit merkitään todistukseen lukion opetussuunnitelman mukaisesti. Valinnaisiin opintoihin voi sisältyä myös perusopetuksen opintoja. Valinnaisina opintoina suoritetuista hyväksytyistä perusopetuksen opinnoista opiskelija voi saada todistuksen osallistumalla perusopetuslaissa (38 §) tarkoitettuun erityiseen tutkintoon. Erityisessä tutkinnossa voidaan suorittaa oppiaineen koko oppimäärä tai osia siitä, kuten jonkin vuosiluokan oppimäärä.

7 Arviointi

7.1. Arvioinnin tavoitteet

Arvioinnin keskeisenä tavoitteena on pyrkiä ohjaamaan ja kannustamaan opiskelua sekä kehittämään opiskelijan edellytyksiä itsearviointiin. Opiskelijan oppimista ja työskentelyä arvioidaan monipuolisesti. Oppimisen arvioinnin tehtävä on antaa opiskelijalle palautetta opintojen edistymisestä ja oppimistuloksista sekä koulutuksen aikana että sen päättyessä. Arvioinnilla kannustetaan opiskelijaa myönteisellä tavalla omien tavoitteiden asettamiseen ja työskentelytapojen tarkentamiseen. Arvioinnin tulee olla oppimista tukevaa.

7.2. Kurssisuorituksen arviointi

Kurssisuorituksen arvioinnissa noudatetaan Oulun aikuislukion opetussuunnitelman periaatteita. Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opetussuunnitelman perusteissa määritellyt kurssit arvioidaan asteikolla suoritettu–hylätty. Kirjallisesti annettu sanallinen arviointi ja suullinen palaute täsmenävät arviointia. Lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa suoritettujen perusopetuksen 25 ja lukion kurssit arvioidaan aikuislukion opetussuunnitelman mukaisesti. Mikäli opiskelija tekee kurssin vain osittain, annetaan hänelle T-merkintä (täydennettävä). Tällainen kurssi on mahdollista täydentää suoritukseksi Oulun aikuislukion opetussuunnitelman mukaisesti. Todetut kielelliset vaikeudet sekä muut syyt, jotka vaikeuttavat osaamisen osoittamista, tulee ottaa huomioon arvioinnissa siten, että opiskelijalla on mahdollisuus erityisjärjestelyihin ja muuhunkin kuin osaamisen kirjalliseen näyttöön. Opiskelijalle selvitetään kurssin arviointiperusteet kunkin kurssin alussa, ja samalla niistä keskustellaan opiskelijoiden kanssa, jotta he voivat opiskella tavoitteellisesti. Opiskelijan kurssiarvioinnista päättää kurssin opettaja tai, jos opettajia on useita, opettajat yhdessä.

7.3. Aineryhmän/oppiaineen suorituksen arviointi

Aineryhmän tai oppiaineen oppimäärä muodostuu opiskelijan henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman mukaisesti opiskelemista pakollisista ja/tai valinnaisista kursseista. Samassa oppiaineessa tai aineryhmässä eri opiskelijoilla voi olla erilaiset kurssimäärät. Lukiokoulutuksen valmistavan koulutuksen opinnoissa opiskelijalla saa olla hylättyjä kurssisuorituksia aineryhmittäin enintään seuraavasti: suoritettuja kursseja joista voi olla hylättyjä

1–2 kurssia	0
3–5 kurssia	1
6–8 kurssia	2
9 kurssia tai enemmän	3

Jos opiskelijalla on liikaa hylättyjä kurssisuorituksia, niin hänelle varataan mahdollisuus hylättyjen kurssien suorittamiseen hyväksytysti.

7.4. Perusopetuksen opintojen suorittaminen lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen aikana

Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen valinnaisina opintoina suoritetuista hyväksytyistä aikuisten perusopetuksen opinnoista opiskelija saa todistuksen. Perusopetuksen opinnot arvioidaan aikuisten perusopetuksen opetussuunnitelman kriteereiden mukaan.

7.5. Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen suorittaminen

Opiskelijan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan kuuluvia kursseja tulee opiskella vähintään siinä laajuudessa kuin ne on määritelty valtioneuvoston asetuksessa. Opiskelija on suorittanut lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen oppimäärän silloin, kun hän on suorittanut aineryhmien tai oppiaineiden oppimäärät hyväksytysti ja lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen vähimmäiskurssimäärä 25 kurssia täyttyy.

7.6. Todistukset ja niihin merkittävät tiedot

Opiskelija saa todistuksen lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen suorittamisesta. Mikäli opiskelija suorittaa lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen osittain, saa hän todistuksen suorittamistaan opinnoista. Oulun aikuislukion lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen todistukset sisältävät seuraavat tiedot:

1. todistuksen nimi
2. koulutuksen järjestäjän nimi
3. oppilaitoksen nimi
4. opiskelijan nimi ja henkilötunnus
5. suoritettavat lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opinnot kurssimäärineen
6. suoritettavat lukiokurssit
7. suoritettujen kurssien kokonaismäärä
8. todistuksen antamispäivämäärä ja rehtorin allekirjoitus
9. tiedot oppilaitoksen todistuksenanto-oikeudesta
10. todistuksessa käytettyjen kirjainmerkkien selitykset

11. maininta siitä, että todistus on lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen osalta Opetushallituksen määräyksen 1/011/2014 mukainen ja lukiokoulutuksen osalta voimassa olevien aikuisten lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteiden mukainen.

Äidinkielen ja kirjallisuuden (suomi toisena kielenä ja kirjallisuus) osalta todistukseen merkitään myös opiskelijan saavuttama kielitaidon taso luetun ymmärtämisessä, kirjoittamisessa, kuullun ymmärtämisessä ja puhumisessa kielitaidon tason kuvausasteikon mukaisesti. Lukiokurssit arvioidaan ja merkitään todistukseen siten, kuin niistä on määrätty Oulun aikuislukion aikuisten lukiokoulutuksen opetussuunnitelmassa. Lukiokoulutuksen opetussuunnitelman mukaisista opinnoista annetaan myös erillinen todistus. Jos opiskelija on suorittanut lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen aikana perusopetuksen opintoja, niiden suorittamisesta annetaan erillinen todistus. Todistukseen kuuluu myös kohta lisätietoja. Tähän kohtaan merkitään todistuksen liitteenä annettavat ja sitä täydentävät todistukset erillisistä näytöistä, esimerkiksi lukiodiplomit ja suullisen kielitaidon kokeet.